

SISZÁNTÚL

ELŐFIZETÉSI ÁRA
A kiadóhivatalban átvéve.
Egész évre ..... 16 k.
Negyedévre ..... 4 -
Helyben házhoz hordva.
Egész évre ..... 20 kor.
Negyedévre ..... 5 -
Vidékre postán szállítva:
Egész évre ..... 24 kor.
Negyedévre ..... 6 -
Egyes szám ára 8 fillér.

*Politikai
napilap*

Megjelent minden nap, a hétköznapok kivételével.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 5.
A szerkesztőség kéziratok visszaszolgáltatására vagy megőrzésére nem vállalkozik.
Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

XIX. évfolyam 70. szám.

Nagy-Várad. Csütörtök, 1913. március 27.

DRINÁPOLY ELESTE.

(—a.) Mint Ázsiában a japánok, úgy Európában a bolgárok bámulatos vitészségükkel és bravurosan végrehajtott fegyvertényeikkel beirták nevüket a történelem lapjaira. Drinápoly félesztendei hősi védelem után elesett és ezzel véget ér a balkáni népek felszabadulása a csaknem félezer éves török iga alól és ezzel véget ér a törököknek európai birodalma.

Nem a kultúra, hanem a kard hatalma, barbárság és erőszak alapította s a régi bizanci császárságnak belvillongása könnyítette meg a török fegyverek győzelmét. Most ugyancsak kard és erőszak pusztította el önfiainak bevillongása közt.

Konstantinápoly némi kis területtel egyelőre megmarad még a török birtokában. Nem azért, mintha ezt már nem tudnák tőle elvenni a bolgárok. Hanem azért, mert ezt legalább ma még nem engedik meg nekik a nagyhatalmak. Különös tekintettel arra, hogy Konstantinápoly, illetve a Dardanellák birtokáért már régóta két nagyhatalom verseng: Oroszország és Anglia.

Ha Konstantinápoly egy ideig még a török kezén marad is, ez nem változtatja meg azt a nagy világtörténelmi jelentőséggel bíró tényét, hogy az európai török birodalom megszűnt létezni.

Egyetlen keresztény nép van még a félhold uralma alatt: az örmény. A török birodalom összeroppanása európai birtokainak elvesztésével előreláthatólag még nem ért véget. Rákerül a sor Kisázsia is. Ha nem éppen rögtönösen, ez csak az érdekelt európai nagyhatalmak

versengésén múlik. Kisázsiaiban már nemcsak az orosz és angol mérköznek egymással a gazdag prédáért, hanem sorompóba lép a mi kipróbált hűségű szövetségünk, Németország is. Ez a versengés a nagyhatalmak új csoportosulásának is kiinduló pontja lehet.

Drinápoly elestével most már hamarosan véget ér a balkáni háború. Skutari úgy sem tudná sokáig tartani magát, de a nagyhatalmak reünioja legutóbbi ülésén újra határozottan kijelentette, hogy felesleges tovább folytatni az egyesült szerb és montenegrói csapatoknak az ostromot, mert Skutari úgy sem lesz az övék, hanem Albániaé.

A területben tetemesen megnagyobbodott négy balkáni királyság mellett most meg fog alakulni az ötödik — Albánia, a mi monarchiánk protektorátusa alatt. Evvel erősebb lesz ismét pozíciónk a Balkánon. Erre szükség is van abban a végtelen szláv tengerben, mely körülvesz bennünket. Csak az a kérdés, tudja-e diplomáciánk azt az új pozíciót a monarchia két államának hasznára fordítani?

A háborúról szóló tudósításaink a következők:

Drinápoly bevétele.

Szófia, márc. 26.

Drinápoly elesett. Miután éjjel a keleti erődöket megrohanták, a 23-ik Sipka-gyalogosezred bevonult a városba. A törökök puska- porraktárait a levegőbe röpték. Szófia fel van zászlózva. Az öröm és az izgatottság leirhatatlan.

Szófia, márc. 26.

Az általános ostrom vasárnap éjjel után félegy órakor kezdődött meg s ágyúütegeik rettenetes tüzelést kezdtek az előművek ellen. A bombázás három óra hosszáig tartott. Az ostromlottak rendkívül erőteljesen feleltek, de meglátszott az az igyekezetük, hogy hadiszervezetük kimélgék. Három órai bombázás után a keleti oldalon operáló csapatok ostromlépésben szuronyt szegezve nyomultak előre. A török helyőrség ezekben a várművekben elkeseredett ellenállást fejtett ki, de a bolgár tulerő elől mégis vissza kellett vonulnia. Egy török csapat a főhaderő visszavonulását fedezte, de az előrenyomuló bolgárok elvágta útját és elfogták. A bolgárok mindössze félkilométernyire jutottak közelebb a főművekhez. A reggeli órákban befejeződött az általános ostrom első része és ekkor a csapatoknak pihenőt engedtek. A bolgárok csak a keleti oldalon értek el sikereket, míg ellenben a többi oldalon óriás veszteségeik ellenére is csak igen csekély területet tudtak hódítani. A török tüzés fényesen tartotta magát s úgy látszik, hogy a bolgárok ekkora ellenállásra nem voltak elkészülve.

Elfogott törökök.

Szófia, márc. 26.

A bolgár távirati iroda a Drinápoly ellen intézett általános rohamról a következőket jelenti: A nyolcadik Tundzsa-hadosztály a déli várszektornál elfoglalta az ellenség előretolt hadállásait, miközben husz ágyút, nyole golyószórót zsákmányolt és nyolcszáz törököt elfogott. Délután négy óra felé a csapatok nyolcszáz lépésnyire közeledtek az erődhez és ilyen közletről folytatták a támadást.

Szófia, márc. 26.

Drinápolyban a bombázás következtében több helyen tűz ütött ki. A semleges zóna tele van idegenekkel, ezt a zónát a bolgárok bombázásuk közben gondosan kerülték.

SZEPESÉGI és RUMBURGI VÁSZNAK
Asztalneműek, Schroll-féle schiffonok
URI, NŐI és GYERMEK FEHÉRNEMŰEK
Teljes menyasszonyi kelengyék
SZÖNYEG, FÜGGÖNY, LINOLEUM

**PAPLAN és MATRÁCOK LEGOLCSÓBBAN
BESZEREZHEŐK**

CZILLÉR IMRE

NAGYÁRUHÁZÁBAN SZENT LÁSZLO-TÉR 2. SZÁM.

Csataldzsánál.

Konstantinápoly, márc. 26.

A bolgárok vasárnap újra megkezdtek az offenzívát. Ugy látszik, hogy Csataldzsán előtt újabb döntő csata folyik. San Stefanóban múlt hétfőn késő estig szakadatlanul hallották az ágyatüzelést. A harcot tegnap megkezdtek. Három hadosztály, Enver bég vezetésével múlt hétfőn San Stefanóból elindult Csataldzsán és Derkosz irányában, ahová szállítógőzösökön is nagymennyiségű gyalogságot, lovasságot és tüzérséget vittek. A bolgárok hétfőn főtámadásukat Kanikój ellen intézték, ahol a törökök rendkívül szívóssággal védelmezték magukat s a törökök a bolgárokat, akik a török hadállás centrumát hatvanezer emberrel megtámadták, visszaverték. A törökök vesztesége nyolcszáz halott volt. A csata tegnap estig nem dőlt el s ma folytatódni fog.

Szkutari ostroma.

Cetinje, márc. 26.

Hivatalos montenegrói forrásból jelentik: Miután a nagyhatalmak képviselői a montenegrói kormánytól közös lépést tettek abból a célból, hogy Szkutari város nem hareoló lakosságának megengedjék a város elhagyását. Daniló trónörökös főparancsnok levelet küldött egy követtel Esszad basának, akivel közli, hogy a király a nem kombattans lakosságának szabad elvonulást enged ötven órán belül. Esszad basa levélben köszönetet mondott e nemeslelkűségért, de kijelentette, hogy az ajánlatot nem fogadhatja el, mert kormányától erre nincs fölhatalmazva.

Monarchiánk és Montenegró.

Bécs, március 26.

Nikita és kormánya csak nehezen nyugszik bele abba, hogy Szkutari Ausztria-Magyarország és a hatalmak óhajta szerint Albániáé legyen. Az a válasz, melyet a montenegrói kormány tegnap a hatalmaknak adott, csak a polgári lakosság elvonulásáról szól, de olyan szemtelen hangú, hogy cetinjei követünk azt szépen visszazármaztatta a montenegrói külügyminiszternek, azzal, hogy ilyen jegyzéket nem ad át kormányának. Közben egy parlamentair már el is indult Cetinjéből Szkutari, hogy elrendelje a polgári lakosság kibocsátását, egy belgrádi távirat pedig azt jelenti, hogy a montenegrói és szerb ostromló seregek tegnap délután parancsot kaptak, hogy Szkutari ostromát hagyják abba.

Újabb jelentés ma reggelig még nem érkezett, de a bécsi külügyminiszteriumban remélik, hogy az ostromnak ez az abbahagyása végleges lesz. Mára vagy holnapra várják a hivatalos Reuter-ügynökségtől ígért kommunikét, melyben a hatalmak közölni fogják azt a megállapodást, hogy Szkutari Albániáé lesz. Ha Montenegró ennek dacára is folytatná az ostromot, akkor a monarchia további lépéseket tesz, mert eddig szó sem lehet a teljes békéről, a míg a

montenegrói és szerb ostromló seregek el nem hagyják Szkutari.

A hatalmak megegyezéséről szóló jelentés elmondja, hogy Djakova hovátartozandóságát is eldöntötték már a hatalmak. Értesülésünk szerint Djakova nem a szerbeké lesz, amint Oroszország kívánta, hanem a montenegróiaké. Ezt a megállapodást Olaszország közvetítette, mert az olasz király ily módon akarja kárpótolni apósát, Nikitát és lehetővé tenni, hogy a montenegrói kormány Szkutarirol lemondjon és Djakova megszerzésével fedezze magát a harcias párt és a dinasztiai veszélyeztető közhangulat előtt.

Meggyilkolták

Szkutari parancsnokát.

Cetinje, márc. 26.

A grudai táborból az a hír jött, hogy Szkutariiban meggyilkolták Hasszan Rizát. Állítólag akkor ölték meg, mikor a városból Izzed pasától a várba ment vacsora után.

Elfogadták a békefeltételek.

Belgrád, márc. 26.

Szófia, Belgrád, Athén és Cetinje között megegyezés jött létre, hogy a Balkán-államok elfogadják a nagyhatalmak békefeltételeit. Itt biztosra veszik, hogy a jövő héten meg lesz a békekötés, a szerb-bolgár viszony azonban nem javult.

Essad pasa makacskodik.

Cetinje, márc. 26.

A Cetinjei kormány tudatja a nagyhatalmak követeivel, hogy Essad pasa nem fogadja el a lakosság elvonulására vonatkozó montenegrói engedelmet.

Zsidó lapok,

ha katolikusokról irnak.

Mit tesz a zsidó ujság, ha katolikusokról ír?

Ir, de óvatosan ügyel, hogy valamiképp egy betű igazság vagy elfogulatlanság ne legyen benne.

Most több ilyen szépséges diszpéldány akad kezünkben.

Első — időrendben — a *Friss Ujság* és a *Nagyvárad Napló*. A husvéti ünnepi számot látták jónak elrontani azzal, hogy neki mennek Imrik plébánosnak. Haragjuknak oka az, mert állítólag a plébános megtagadta a feloldozást a gyónásban olyan gyónótól, aki csak polgári házasságban él, sőt egyházi házasságot nem is köthet, mert elvált emberhez ment férjhez. Ez szerintük a család nyugalmának megzavarása, „hadüzenet Magyarország törvényei ellen.”

Nem tudjuk, hogy történt az eset, de ha megtörtént, helyesen történt s a plébános másként nem is járhatott el. A házasság szentség, a polgári házasság nem szentség s aki egyházilag megáldott, szentségi házasságon kívül él együtt mással, szembehelyezkedett a vallás isteni törvényeivel. Nagyon természetes dolog, hogy míg ez a szembehelyezkedés tart, addig a gyónásban fel nem oldozható. Ennyit minden negyedosztályos elemista tud; ha egy ujságíró nem tudja, kérdezzen meg egy elemista kis diákot s aztán irjon cikket.

Család nyugalmának megzavarása? Ugyan, ugyan! Talán inkább az elválások zavarják meg a családok nyugalmát? Aztán izgatás! Ugyan hol van olyan magyar vagy más állami törvény, mely elő merné írni, hogy a gyónásban kit mikor lehet feloldozni és mikor nem? Ha volna is, hiába írná elő, mert a gyónáshoz az államnak semmi köze. Még ennél a semminél is kevesebb közük van a zsidó lapoknak.

Máskor csak irjanak a zsinagógáról, de a katolikus dolgokat kimélik meg szives figyelmüktől. Törődjék csak mindenki azzal, amihez talán ért, nem azzal, amiről — magyarul szólva — dunsztja sincs. Mert bizony akkor zöldségeket firkál össze s tudatlanságát és rosszakaratát leplezi le.

*

Harmadik diszpéldány az „Uj Nagyvárad”, mely *Belopotoczky* nagyprépostot támadja, amiért nem irt alá semmit a — zsidó nőegylet gyűjtőivén. Igy írja az Est is.

Ennek a kirohanásnak józan ésszel nehéz elfogadható magyarázatát adni. Mindenkinek legalább annyi joga megvan, hogy annak ad, akinek akar. Hogy Belopotoczky püspök a legbökezübb és legnemesebb adakozók egyike, azt mindenki tudja, hiszen éppen ő ajándékozta meg Nagyvárad városát egyik új középületével, a Katolikus Kör kétszáz ezer koronás, gyönyörű új palotájával. Kisebb jótékony adományainak, melyekkel annyi könyvet felszárit, annyi nyomort enyhít, csak a jó Isten a megmondhatója. Ezt az igazi apostoli lelkű és nemes szívű főpapot ilyen közönséges módon megtámadni: igazán közönségesség. És miért a támadás? Mert állítólag — azt sem tudjuk, mi igaz az esetből — nem irt alá a zsidó nőegylet ivén. Mióta köteles adófizetője a várad káptalan nagyprépostja a zsidó nőegyletnek? Az Est és az Uj Nagyvárad nem irták meg soha, hány szerencsétlent mentett meg igazi szükségből Belopotoczky püspök. Mi közük hozzá, hogy a zsidó nőegyletnek ad-e, vagy sem? A Katolikus Kör építéséhez ad-e egy fillért Ullmann Sándor? A Katolikus Népszövetséget támogatja-e Keeskeméti Lipót? Nos hát akkor legalább is durva eltévedés a józan logikától, neki szegezni a — tollat egy püspöknek, mert Katolikus Kört épít s nem ir alá a zsidó nőegyletnek.

Talán azt hiszik, ilyen szelid nyomással lehet majd a jövőben egy kis nagypréposti friss pénzt csápolni a zsidó célokra?

Ugy halljuk egyébként, hogy a zsidó nőegylet virágvasárnapi moziestélyére alapo-

Főraktár:

Nagy-Várad
Kossuth Lajos-u.
FEKETE SAS
épületben.

Turul-cipő

Elsőrangú, elegáns és jutányos.

Főraktár:

Nagy-Várad
Kossuth Lajos-u.
FEKETE SAS
épületben.

san ráfizettek. Hm, hm. Mintha ez a fájdalom sirna ki a nagyprépost elleni durva ostromból, vagy mi a manó . . .

Feljelentés a Nagyváradi Bank és kereskedelmi r.-t. ellen.

A Nagyváradi Bank és kereskedelmi r.-t. volt igazgatósági tagjai ellen tegnap bűnvádi feljelentés érkezett a nagyváradi rendőrséghez. A feljelentést dr. Sonnenwirth Lajos ügyvéd adta be Löwy Endre joghallgató megbízásából.

A feljelentés szerint Löwy Endre a btk. 355. §-ába ütköző sikkasztást lát ama körülményben, hogy a bank többszöri kérésére sem fizette ki 413 koronát kitevő betétjét, sőt a likvidálást egy ízben határozottan megtagadta azzal az indokolással, hogy nincs pénzük.

A Nagyváradi Bank és keresk. r.-t. tudvalevőleg felszámolás alatt áll. Az intézet már régen vergődik a pénzkrisis csapásai alatt s a 40.000 K-ra tehető betétösszeg kifizetését egy szebb jövő reményében huzták, halasztották. Nagyjórészt szegény emberek pénze fekszik ebben az összegben, akiknek drága minden krajcár. Ostrom alá vették az intézetet, de csak ígéreteket kaptak.

Löwy Endre még a múlt év október havában helyezte el pénzét. November végén azonban jelentkezett, hogy ki akarja venni, fizessék ki a 413 koronát.

Kopper Antal igazgató akkor azt monddta, hogy a betétet kifizetik, de majd csak december végén.

— Akkor tessék feljönni.

Löwy fel is ment, de pénzt megint nem kapott.

— Majd január elsején.

Ez így ment egy darabig. Január 15-én újabb terminust kapott.

— Február 8-án egész biztosan kifizetjük a betétet, mondotta az igazgató, mert a társaság felszámol.

Február 8-án azonban az Ujvárosi Takarékpénztárba utasították Löwyt.

— Az fizeti ki a betéteket.

Itt azonban újabb meglepetés várta. A takarékpénztárban kijelentették, hogy mivel még nincs fedezet a betétekre, ennélfogva nem fizetik ki.

Erre Löwy Endre polgári pert indított a bank ellen, amelyben az Ujvárosi takarékpénztár elismerte a követelést, de nem fizettek, mert időközben a felszámolást visszadták az új igazgatóságnak.

Megunva a hosszas huza-vonát, a megvexált betétes radikálisan akart véget vetni a kinos ügynek.

Löwy Endre tegnap ügyvédje útján megkérte a bank ellen a esődöt és megtette bűnvádi feljelentését.

Betiltott márciusi beszéd.

E cím alatt az „Az Est” szélnek eresztette azt a kétes igazságu hírt, hogy a helybeli főreáliskola önképzőkörének tanárelnöke „elkobozta” egyik deákszónoknak márc. 15-én elmondandó beszédét közvetlen az ünnepély előtt.

Azt írja az „Az Est”, hogy dr. Vucskics Jenő, a helybeli főreáliskola Arany János önképzőkörének vezető tanára nem engedte meg az ifjúsági elnöknek, hogy megnyitó beszédét elmondja márc. 15-én, mert „tulságosan bátor és eredeti hangon emlékezik meg a népjogokról, a márciusi eszmékről, a forradalmi ifjúság ideáljairól.” Mert kérem alázattal, méltóztassanak jól megjegyezni, hogy a főreáliskola önképzőkörének egyik-másik tagja amolyan fiókzseni, akinek a bátorsága tulságos, (amit magyarul másnak neveznek hangja pedig eredeti (de mennyire eredeti) és hogy a reáliskolai önképzőkörben az ifjúság az „Az Est” szerint Darwint magyarázza és óh, jaj, Spencerre esküszik. Pedig — szintén az „Az Est” szerint — a vezető tanár hü kongreganista lelkével azt kívánta, hogy a diákok inkább szent Alajos és Aquinói Tamás életének titkait boncolják bibliai alapon.

Az „Az Est”-nek eme hiráda nem más, mint az igazság fejbecsapása. A igazság a következő:

Tényleg van a reáliskolai önképzőkörben egy tradíció, mely holmi „mitugrál”, „ki vagyok, mi vagyok” diákokcskából áll, akik azt hiszik magukról, mint hogy az ő lényük a tyukszemüktől a fejük tetejéig tudományból áll, akik csak úgy dobálóznak a mai kor legjobban hangzó jelszavaival. Az év elején megtörtént választásra ez a frakció minden jelöltjét győzelemre vitte s így az elnökjelöltjét is. Ez az elnök nem átalotta szeptember 21-én azt mondanai, hogy a március 15-étől ma már lelkesedni nem lehet. És ez az ember még ki akart állani március 15-én hazafias beszédet mondani. Beszédét napokkal az ünnepély előtt bemutatta a tanárelnöknek, aki azt monddta, hogy azt a beszédet nem engedi elmondani, írjon másat. (Bizonyára volt rá oka, hogy ezt a beszédet letiltta. Mert ha valakinek a hangja annyira „eredeti”, hogy minden magyar embernek arcába szókteti a vért, hát az csak maradjon a hangjával a maga kised körében.)

De az elnök nem volt hajlandó ujat írni s így a megnyitó beszéd elmaradt, ami alapjában véve nem volt nagy szerencsétlenség, hiszen csak egy ötperces dikcióról volt szó. Az elnök azonban szerepelt még két számban s ezeket állítólagos torokfájással lefújta. Tehát maga lépett vissza s nem más tiltotta el a március 15-iki szerepléstől, mint ahogy azt az „Az Est” írja.

Végezetül még csak azt írjuk ide, mi már jóelőre tudtuk, hogy a reáliskola önképzőkörének vezető tanára ellen hírlapi támadás készül, de egyik helybeli lapocskától vártuk ezt.

Hogy pedig ez a „tudományos témákkal komolyan foglalkozó” frakció mennyire nem tud egyebet a kiabálásnál, a handabandázásnál, mutatja az a körülmény, hogy semmiféle jelentősebb munkálkodás az ő részükről nem történt, sőt kerékkötői voltak minden komolyabb munkának s egyedül nekik tulajdonítható, hogy a reáliskola nem koszoruzta meg annak idején Szigligeti Ede szobrát.

MEGLOPOTT alispán és képviselő.

Titokzatos ügyben nyomoz most a nagyváradi rendőrség és a vasuti személyzet. Az eset szinte páratlan a maga nemében. Arról van szó ugyanis, hogy Fráter Barnabásnak Morvay Zsigmond képviselőnek és hozzátartozóiknak elloptak mintegy 3000 korona értékű ruhaneműt. A ruhák eltűnése vagy tévedés folytán, vagy pedig egy roppant rafinált ügyes tolvaj vakmerő játékán veszték el. Az utóbbi feltevés inkább valószínű.

Az eset úgy történt, hogy Fráter Barnabás alispán családjával együtt, Morvay Zsigmond és felesége kíséretében kedden az esteli vonattal érkeztek haza Berettyószentmártonból, hol Fráter László dr. esküvőjén vettek részt. Mikor a vonat berobogott a pályaudvarra, a hordárok valósággal megröpkenték a vonatot. Egymásután pakolták le Fráter Barnabás kocsijából a podgyászokat.

Hatalmas kalapdobozok, finom ruhákkal telt táskák, utazó kosarak kerültek ki a vagonból. A hordárok a sok értékes holmit mind kihordták a pályaudvar elé és ott egy kétfogatu bérkocsiba pakolták. Mikor mindennel készen voltak s a hordároknak is kiosztották a borraivalókat, még egy pár percig beszélgettek egy-két gratulálóval, aztán fel akartak ülni a kocsiba. Legnagyobb meglepetésükre azonban a podgyászokkal megrakott kocsi sehoh sem volt. A kérdezősködésekre az utcán állók megmondták, hogy a kérdéses kocsi már rég elrobogott. Érthetetlennek látszott a dolog. Mozgalmas élet kezdődött egyszerre a pályaudvaron.

— Mi volt a kocsi száma?

— Ki indította el a kocsit?

— Kivel ment el a kocsi?

— Hová hajtották?

Egymásután hangzottak az ideges kérdések, de csak részben tudtak rá feleletet adhatni.

Egyes szemtanuk előadása szerint mikor minden podgyász fel volt pakkolva a kocsira, egyszerre egy fiatal ember lépett ki az indóházból s egyenesen a megrakott kocsiba vette magát előkelő hanyagsággal.

— Hajts! Szólt oda előkelően az utas a kocsisnak. A kocsis gyanútlanul szót fogadott és a lovak közé csapott. A következő percben már eltűnt a kocsi a sötétségben.

Az esetet nyomban bejelentette az alispán a pályaudvari rendőrségnek és az állomásfőnökségnek. Az állomásfőnök átkutatva a vonatokat, az egész indóházat, de semmi nyoma sem akadt. A rendőrség is lázasan indította meg a hajszát a kérdéses kocsi után, de még eddig eredményre nem tudott jutni. Roppant bajos az, hogy a számát senki sem tudja a kocsinak. Így az egész kocsisgárdát ki kell hallgatni. Az sines ugyan kizárva, hogy véletlen folytán ült az illető a kocsiba, de ezt a feltevést megcáfolja az a körülmény, hogy ez esetben már föltétlenül a rendőrségre juttatta volna az elvitt holmikat.

Megérkeztek a tavaszi ujdonságok!

u. m. elegáns női és leány felöltők, costumok, pongyolák, iziéses blousok, aljak és gyermek ruhak. Különleges

női- és leányka kalapok nagy választékban :-:

HEVESI „Párisi divataruházában”
Nagyvárad (Zöldfa-utca.)

Inkább megállhat az a feltevés, hogy az illető ismeretlen kileste a kedvező alkalmat és vakmerő, de ügyes játékával, melyet a kocsis hiszékenységre alapított, szándékosan ugrott az alispánék által bérelt kocsiáért, hogy a holmikát megszerezhesse magának.

Az ellopott ruhák közt többek között volt két igen értékes selyem női felső ruha, két látogató ruha, két értékes fejdísz, két kalap, két öltözet frakk, cilinderek stb. stb.

A titokzatos lopás felderítése dolgában serényen dolgoznak a hatóságok.

..HIREK

Fantasztikus hírek

keltek szárnyra, hogy a husvéti ünnepek alatt itt járt Teleszky János pénzügyminiszter. Ez az éhes nagy város most a milliokról álmodozik, göresösen ragaszkodik a kötvénykibocsátáshoz, szeretné megtönni aranyakkal üres kasszáját.

S mikor ilyen nagy zsebláza van, akkor egy zárt gummirádlereken behajtat falai közé a magyar pénzügyminiszter. A fekete fogat mélyén szöke titkárjával ül a kegyelmes ur, némán és titokzatosan. A város urai sóvárogva utána néznek, rózsás remények ébrednek a lelkekben.

— Hátha . . . hátha! . . . Istenem, hátha sikerülne. Most itt van. Ha megadná az engedélyt . . .

Az emberi kíváncsiság valósággal les a miniszterre. A korzón legalább is ezer emberrel több van, mint rendszeren. Ah! . . . ott sétál a miniszter is. Milyen ragyogó volt, milyen udvar kísérette. Persze szerettek volna elfogni egy barátságos mosolyt a kegyelmes ajkáról, vagy egy kegyes intést. Oh, ha tudnád, hogy milyen szép vagy te emberi gyöngeség! . . .

S a kegyelmes ur esőben ünnepelt. Családi körben apró kiesínyes dolgokról cseveggett, mosolygott és nem gondolt arra, hogy a leeresztett rollókat félremagyarázzák az utcaán ácsorgó emberek. Pedig csak azért eresztették le, mert olyan erősen sütött be a piros plüs fotellekre a tavaszi nap.

Kint az éhes városban fantasztikus hírek születtek. A miniszter ő excellenciája tárgyal a leeresztett rollók mögött. Milliokról tárgyal, a Rotschildokkal tárgyal, államkölesönt akar fölvenni tőlük. Különben miért ment volna egyenesen Wertheimsteinnék, akiknek rokonuk Charles Rotschild, a familia londoni fia.

S az éhes város milliokkal álmodott három éjszakán át. Milyen jó lesz, milyen nagy-szerű! . . . És milyen titokban ment az egész. De nagy ur is az a pénz. Egy miniszter tönkre teszi miatta a nyugalmas ünnepjét.

Illetékes helyen érdeklődtünk, ahol a leghatározottabban kijelentették, hogy a mi-

niszter igazán csak mint magánember időzött Nagyváradon. Nem volt esze ágában sem a Rotschildok millióit finom asszonyi kezekkel ide söpörni. Nem. A miniszter itt volt vasárnap. Hétfőn reggel inasával egy üveg parfümöt hozatott Savdyitól. Állítólag öntözöködött is. Nem kedves? . . . Hétfőn délután pedig esőben elutazott.

* Beöthy László Nagyváradon.

Szombat este a 7 óras gyorsvonattal érkezett Nagyváradra Beöthy László kereskedelmi miniszter családjával együtt. Az ünnepeket, mint rendszeren, a Balázsházy-családnál töltötte. Ittartózkodása alatt a miniszter egész családjával együtt meglátogatta a temetőt is. A két nap alatt délelőtti misét hallgatott. A rokonoknál látogatásokat is tett Beöthy. Kedden reggel fél 9 órakor visszautazott Budapestre. A miniszter családjája még pár napra Nagyváradon marad.

* **A fürdővasut építése.** A fürdővasut építésének ügye már egy évtized óta húzódik. Minden utat és módot megragadtak, hogy a vasut létesítését lehetetlenné tegyék bizonyos oldalról s ebben Nagyvárad város vezetői is előljártak. A fürdővasut létesítése pedig igen fontos közegészségügyi érdeke Nagyvárad város közönségének, mert csak gyors és olcsó közlekedés mellett lesz igazi üdülő helyévé a közönségnek a két szomszédos fürdőhely. Ma legalább egy fél napot kell áldozni, ha valaki vasuton ki akar rándulni bármelyik fürdőbe. A májusban életbelépő vasuti menetrend sem segít az eddigi állapotokon. Mint értesülünk, a fürdővasut építése ügyében örvendetes fordulat állott be. Egy bécsi pénzesoport finanszírozza a fürdővasut építését, olyan módon, hogy a kereskedelmi miniszter által meghatározott félmillió korona értékű törzsrészt Nagyvárad városa, Biharvármegye, a két fürdő tulajdonosai és az érdekelt községek átveszik, amelyet a társaság 60 év alatt fizet vissza. Tegnap a vasut létesítése ügyében Nagyváradon járt Bécsből Setz, az osztrák államvasutak építőosztályának tanácsosa tárgyalt Rimler Károly polgármesterrel s a többi érdekelttel. Most már joggal elvárhatja Nagyvárad város közönsége úgy a város vezetőitől, mint a többi érdekelttől, hogy újabb akadályokat ne gördítsenek a vasut létesítése elé, hanem jóakaratu támogatásukkal segítsék elő, hogy a város közönségének ezen régi óhaja és szükséglete teljesüljön. A múlt év december havában tartott városi közgyűlésen, mikor a fürdővasut ügye előkerült, a város polgármestere azt hangoztatta, hogy vessünk véget már a fürdővasut régóta kísértő kérdésének. Hát most itt az alkalom, hogy valóban véget vessünk ennek a kérdésnek, még pedig a közönség kívánalmának és a közérdeknek megfelelően. Most már a kérdés megoldása nem Hankovits és társától, hanem a város polgármesterétől és a város törvényhatóságától függ.

* Nász az alispán családjában.

Alig egy hónapja számoltunk be Fráter Barnabás alispán egyik gyermekének, Fráter Margitkának esküvüjéről, ma ismét újabb nászról adunk hírt az alispán családjából. Kedden tartotta meg ugyanis esküvőjét Fráter László dr megyei aljegyző Leszkay Emmával. Az esküvő a berettyószentmártoni ref. templomban ment végbe, ahol az esküvői szertartást Szele György debreceni ref. lelkész végezte. A vőlegény részéről Fráter Jenő császári és királyi kamarás, a menyasszony részéről Leszkay Gyula földbirtokos, volt országgyűlési képviselő szerepeltek mint tanúk. Az esküvő után lakoma volt szűk családi körben.

* **A napidijasok segélye.** Két éves küzdelem után végre annyira jutott a vármegyei napidijasok lakbérére, hogy a miniszter csupán a cím ellen emelt kifogást és ha a törvényhatóság más címen megszavazza a pénzt, akkor nincs ellene kifogás. Ez az újabb kívánsága is teljesült a miniszternek, mert a vármegye 1912. és 1913. évekre megszavazta a lakbért állandó segély címén. És ezzel sem érte be a miniszter. Leküldte a dolgot azzal a felhívással, hogy mutassa ki a vármegye, miből fedezi ezt a segélyt. A vármegyén nem kellett sokat kutatni fedezet után. A költségvetés alapján kivetett pénzből ugyanis még mindig kint van hatvanezer korona a megyének, tehát ha ennek az összegnek csak a fele is folyik be, még akkor is bőséges fedezetet talál annak a 36 napidijasnak a segélye. Az alispán tegnap terjesztette fel a miniszterhez a kimutatást. Mint értesülünk, most már nem fogják huzni az ügyet két évig, hanem egy pár nap alatt ismét lent lesz, még pedig jóváhagyva. Különben Fráter Barnabás alispán, aki roppant a szívére vette a napidijasok érdekeit, valóban elismerésre méltó módon igyekszik azon, hogy ez a két év óta húzódó ügy most már gyors tempóban nyerjen befejezést, még pedig a napidijasokra kedvezően.

* **Szabadhegyi Géza halála.** Biharvármegye urainak egyik régi tagja, Szabadhegyi Géza püspökségi bérlő meghalt. A hetvenéves ur a husvéti ünnepekre feleségével és gyermekeivel testvérehez Szabadhegyi Kálmánhoz ment át Illyébe látogatóba. Vasárnap délután hirtelen rosszul lett, eszméletét veszítette. Hozzáátartozói azonnal orvosért küldtek, azonban a gyors segély sem használt, mert 7 órakor meghalt. Az orvos szívszélhűdést konstataált. Az elhunytat kedden délután 3 órakor temették el óriási részvét mellett. Illyéről a Barmód pusztára vitték az elhunyt koporsóját, ahol a családi sírboltban helyezték el. Tegnap délelőtt 10 órakor a nagyszalontai róm. kath. templomban gyászistenti tisztelet volt az elhunyt lelkiüdvéért.

* **Lányi hadnagy repülése.** A Tiszántul publikálta legelőször Lányi Antalnak azt a vakmerően szép tervét, hogy Nagyváradról Budapestre repül. A kitűnő pilóta kedden akarta megtenni ezt a bravuros utat, amely a legnagyobb lett volna a magyar aviatika eddigi szegényes történetében. Azonban mi történik? Egy motor hiba

PÓTI LAJOS

uri-czipész üzlete Nagyvárad, Uri-utca 23. sz

a premontrei gimnáziummal szemben.

Ajánlja saját készítményű, mérték szerint a legelegánsabb és legtartósabb cipőit, angol és francia kivitelben. Orthoped cipők orvosi előírás szerint. Javítások gyorsan eszközöltetnek. — Jutányos árak!

lekergette a levegőből s a mezőkeresztesi hepehupás mezőkön nagyokat zökkenve megállt a gép. Reggel 8 órakor startolt a katonai gyakorlótéren. Simán felszállt s pompás erővel vágott neki a napfényben fűdő levegőtengernek. Alatta két autó rohant. Báró Baich Péter huszárfőhadnagy és Balázs Ödön földbirtokos akarták elkísérni. Magukkal vitték Lányi menyasszonyát és montőrjét. Saáp mellett motorhiba történt. Sietve leereszkedett s a köves területen a gép alaposan megrongálódott. Lányi rögtön telefonált Nagyváradra, ahol a publikum izgatottan várta felőle a híreket. Sürgőnyözött Budapestre is, ahol az Aero-klub vezetői várták. A repülést meg fogja ismét kísérni, mielőtt a gépet kijavítja és az idő kedvezni fog.

* **Eljegyzés.** Szilágyi József helybeli iparos eljegyezte Bartus Lajos helybeli iparos kedves leányát Emmuskát.

* **Duhaj katonák.** Két megláncolt katonát hoztak be tegnap a cécei esendőrök a katonai parancsnoksághoz. Varga Gergely és Varga Lajos tüzekek hazamentek falujokba, ahol hősködni kezdtek. A korezmában veszekedtek, bajonettet rántottak, bevették az ablakokat s őrüilt ordítózást esaptak. A közeli laktanyából elősiető esendőrök erőszakkal lefoglalták a duhaj katonákat, akikre most súlyos büntetés vár.

* **Sódarok a rendőrségen.** Hatalmas, piros sonkák kerültek tegnap a rendőrségre. Olasz Elemér küldte fel a 8 sódort, mivel nem volt bizalma hozzá, hogy jók-e azok. Kérte az orvosi tisztit hivatali vizsgálna meg a sódarokat, mert nem akar rosszat kiosztani a szegények között. A sódaroknak tényleg volt is némi rossz szaguk. Az orvosi vizsgálat valóban alaposnak találta a földesur aggodalmát. A sódarok megromlottak s még tegnap délelőtt elégette mind a nyolcat a gyepmester.

* **Rémes pusztulás Amerikában.** Észak-Amerikában ismét oly borzalmas orkán, a tornádó dühöngött, amelyenről európai embernek fogalma sincs. Nemcsak egy várost döntött romokba a rémes istenítélet, hanem egész vidéken végig sepezt ezrek estek áldozatául. Omaha volt a rémes orkán központja; nem csak romba dőlt az egész város, hanem a tűz is hamuvá perzselt mindent, s még a folyók is kiöntöttek s áradással lepték el a környéket. Omahának negyven városrésze részint romba dőlt, részint lángban áll. A forgószél mindent elsöpört, a mit utjában talált. A telefonközpont, a melyben százhatvenöt telefonkezelő volt, részben összeomlott. Számos lány halt meg, vagy megsebesült. A Szent-Kereszt kolostor teljesen megsemmisült. Egy zsufolt mozgósínházat a vihar elsöpört. A romok százakat ütöttek agyon. A gyermekkórház a benlévőkkel, több száz gyermekkel együtt a vihar martaléka lett. A gyermekek nagyobb része meghalt. A villamos művek erősen megsérültek, úgy hogy az egész város sötétben maradt. A tornádót felhőszakadáshoz hasonló eső kísérte. Omahába már csapatok érkeztek, hogy a fosztogatásokat megakadályozza. A Misszurin átvezető vashíd leszakadt. Az omahai halottak száma legalább kétszáz. A forgószél más városokban is nagy pusztításokat okozott. Az Atlanti Oceánon is szörnyű vihar dühöngött. A Texasz gőzös, a mely Krisztániából utban volt a Golf-öböl felé,

annyira megrongálódott, hogy negyvenhárom utasát nyílt tengeren kellett átszállítani a Skandináv-Amerika vonal Tietgen nevű hajójára.

* **Nincs pénze a városnak.** Részletesen ismertettük Szűcs Géza városi főszámvevő előterjesztését, a melyben részletes számadást nyújt Nagyvárad város pénztárának 1913. január 1-től március 15-ig terjedő forgalmáról. Eszerint amíg a kiadások növekedtek, a bevételek annyira megcsappantak, hogy ápril hó 1-re nem lesz elég pénz a városi pénztárban a tisztviselők fizetésére és a többi kötelezettségek teljesítésére. A főszámvevő a szükséges pénz előteremtésére ajánlotta, hogy fiztessék vissza a villamosműnek olesó szénre adott 50,000 koronából visszatérült 40,000 koronát, használják fel a villamosmű részére felvett kölcsönök visszafizetésére félretett 38,000 koronát, valamint az értékesítési alpra visszatartott 10,000 koronát. A még hiányzó 100,000 koronát pedig vegyék a beruházási alpból. Így ápril 1-re meg lesz a szükséges összeg. Mivel azonban már folyamatban levő munkák is vannak, pl. az Apolló és esendőriskola építése, amelyekre csak úgy lesz fedezet, ha a vízvezeték tervezett kibővítését most függőben hagyják s az inségmunkára szükséges mintegy 200,000 koronát szintén az Apolló és esendőriskola építésére fordítják. A városi tanács tegnap hosszasan tárgyalta a főszámvevő ezen jelentését és javaslatát s mivel más megoldást nem talált, azt elfogadta. A város tehát, legalább egyideig, semmiféle középítkezést nem kezdhet az Apolló és esendőriskolán kívül.

* **Botrányos lopás egy tüzeset alkalmával.** Vasárnap délelben nagy tűz pusztított Szentpéterszegen S. Nagy József gazda szérűskertjében. A tűz a megtakarított takarmány nagy részét elhamvasztotta. Jellemző a község lakosságára, hogy a tűz által sujtott gazdának sokkal nagyobb a kára, amit az oltók idéztek elő, mint a tűz által előidézett. Azalatt ugyanis, míg a tűz tartott, valami elvetemedett emberek behatoltak Nagy lakásába és onnan minden elvihetőt elloptak. Sok kárt tettek ezenkívül a gazdasági felszerelésekben is. A vizsgálat a tolvajok kiderítése iránt megindult.

* **Uj posták.** A nagyváradai postaigazgatóság 4 új posta felállítását teszi közzhírré. A biharmegyei Bontesd, Kiskereki és Tötös községekben április 1-én postaügynökség lép életbe az élesdi pályaudvar tözsomszédságában levő ipari vállalatok telepén pedig „Elesd 2” elnevezéssel postahivatalt állít fel április 1-én az igazgatóság.

* **Előörte a lábát a sinvas.** Karajos József bárándi lakos napszámos a vasuti töltésnél többed magával sineket hordozott. Midőn a pályatesten hosszú sinvasat le akarták tenni, Karajos, aki a legvégén állott nem volt figyelmeztetve, hogy a sinvasat most már ledobják, miáltal ez a lábára esett s azt alszárban eltörte. Beszállították a biharmegyei közpórházba.

* **Talált tárgyak.** Toll, boa, több esomag kulcs, több pénztárcs pénzzel, a színházban elhagyott ridikül és több zálogjegy. Igazolt tulajdonosok rendőrkapitányi hivatal II. emelet 8. sz. szobájában átvehetik.

* **El ne felejtse, hogy húsvéti locsolókat, játék-tárgyakat, utazó-táskákat, ridikülöket, ajándék-tárgyakat nagyon olcsón vásárolhat a Párizsi Bazárban, Sas alatt.**

* **Városunkban egy** — mindenek által óhajtott, egy öltötte fontos — fközérdekű intézmény, a lakás kiadó vállalat máig is hiányzik.

Ezen intézmény — mely hivatta lesz úgy a háztulajdonos, mint a bérlő urak, tehát a város minden lakosának szolgálatot tenni és így az joggal fölötte szükséges, közérdeket szolgáló intézménynek nevezhető, — még e hó folyamán megkezdi működését. Szacsvey u. 12. sz. a. A vállalat, a mely a T. Háztulajdonos urak támogatásával indul, első sorban is azok mindennemű érdekeit szolgálja, felvilágosításokat ad, okmányokat beszeréz, közigazgatási ügyekben mindenhol eljár stb. külön díjazás nélkül. A vállalat az öt pártoló t. háztulajdonos és bérlő urak házaiban levő kiadó lakásokat pontosan nyilvántartja, azok bérbeadását személyes közreműködése által is előmozdítja, azokról mindenkinek pontos felvilágosítást ad, a szükséghez képest azonban hetenként legalább egyszer egy kizárólag kiadó lakásokról szerkesztett lapot, utmutatót ad ki, amely minden újságárusnál kapható lesz. Nem szándékunk esetelni az előnyöket, melyeket e vállalat a város lakosságának biztosít; azt mindenki első pillanatban is átláthatja. A vállalat pártolóit a kiadó lakásokhoz mértén évi díjat fizetnek, a mely 2 koronánál kevesebb és 20 koronánál több nem lehet.

* **Hölgyek** szives figyelmébe ajánlom női-kalap különlegességi üzleteme. Bécsben és Budapesten a legelső szalonokban működtem. Mély tisztelettel Braun Margit Rimaczóczy-u. 1.

* **Csodaszép csemegezőllő!** Legnemesebb hazai és tiroli fajalmák! — Naponta friss Carfiot. Idei máltai burgonya. Fajnarancsok! Kitűnő fehér és piros hegyiborok, a legolcsóbb árban. MERTZ NÁNDOR csemegeüzletében, Körös-utca. Telefon 448 sz.

* **Szimfonikus női zenekar** szerzendőkívül kellemes szórakozást annak a nagyszámú publikumnak, amely esténként a Koronakávéházat keresi fel. A zenekar kitűnő erői: Császari Paula hegedű- és Szegesi Mariska zongoraművésznők. Műsoruk elsőrangú számokból áll, naponta változik s mindég esaládias, szolid és gazdag. — A közönség tüntető szeretettel és nagy örömmel siet a Koronakávéházba, ahol elsőrendű kiszolgálás mellett még ilyen kellemes, olesó és Nagy-Váradon máshol fel nem található szórakozás vár reá. A kávéház jó hírneve a figyelmes kiszolgálás s a jelenlegi kitűnően szervezett női zenekar egyaránt biztosítja a Koronakávéház számára azt a nagy népszerűséget, amellyel most bír. A zenekar meglepő precizitással adja elő a legújabb operettek népszerű számait, pompás kuplékat és a legszebb népdalokat.

x **Borkimérés.** Arany János-utca 1. és Teleki-utca 40. szám alatti sarok házban tisztán kezelt asztali borok Rizling, Muskotály, veresó és ujbó kicsinyben és nagyban árusítatik, Özv. Szász Józsefné kimérő.

x **TÜZIFA** hasábos és aprítva, ugyszintén elsőrendű porosz kőszenet házhoz szállít Weiszberger és Társa. Telefon 688. Telep: Váradvelence, vasutnál.

x **Női** finom párti fél cipők 4 koronától kezdve, női chewrau, vagy boks félcipő 6 korona, férfi chewrau, vagy boks cipő 8 korona. Kalapok, sapkák, fehéreneműek, uri divatcikkék legolcsóbb bevásárlási forrása Feketénél, Bémer-téren. Üzletemet május 1-én Szent János-utca 3. szám alá helyezem át.

x **Két jogász sáfál a városban,** szemben találják magokat egy régi ismerősükkel Pista barátjukkal, a mint ránéznek feltűnik előttük, a barátjuknak elegáns felöltője van, a melyet hallatlan olcsó árban szerezhet be mindenki Nagy Sándor férfi divatruha kereskedésében a Zöldfa-utcán, passagő-kapu mellett.

x Kossuth-utca 2. sz. házban egy emeleti kétszobás lakás me lékhelyiségekkel f. évi majus 1 re kiadó. Ertekezhetni a Polgári Takarékpénztárnál.

x **Megbízható** róm. kath. középkori házaspár papi vagy magánháznál, helyben vagy vidéken **bármilyen állást keres.** Nő kitűnően főz, háztartásban jártas. Cim a kiadóhivatalban.

x **A városban** számtalan esetben lehet csoportosulásokat látni, amint a hölgyek tanácskoznak egymás között azon a hallatlan olcsó árban forgalomba hozott **harisnya és keztü cikkek**en, amit **Ungerleider Salamon** harisnya és keztü áruháza árusít Nagy-Váradon, Szent János-utca 4. sz. alatt.

x **Csödtömeg eladás.** KLEIN SÁNDOR és VILMOS csödtömegéhez tartozó fiók-üzletekből az árak u. m.: harisnyák, zsebkendők, parfümök, ernyők és fésű árak stb. ide lettek szállítva s azok rövid ideig Rákóczy-ut 18. alatt lesznek kiárusítva.

x **Ridzyk József** épület- és műlakatos Nagy-Várad Rákóczi-ut 20. (Lévai M.-féle házban.) Javítások gyorsan és pontosan készülnek. Elvállal minden e szakmába vágó épületmunkát a legegyszerűbbtől a ledriszebb kivitelig, terv és rajz szerint. Szegecselt vasoszlopok, üvegházak, vastetők, vasablakok, tűzmentes vasajtók, sirkerítések, üzleti vasredőnyök, ablakredőnyök, cégtáblák, takaréktűzhelyek. Lev.-lap hívásra azonnal megjelenek.

x **Felhívjuk** olvasóink figyelmét Maison **Pölöskei** női fodrász mai számunkban közölt hirdetésére.

x **Még is mozog a föld!** Mert minden nap érkezik női kalap divatujdonság **Kohn Eszter** utóda Helén női kalap divatterme, párisi és bécsi modellekkel gazdagított üzletébe. Átalakítások jutányos árban. Gyász kalapok állandóan raktáron. A **Szigligeti-színház** szállítója. Nagyvárad, Nagy Sándor-utca 1. sz.

x **Csataldzsánál** a bolgárok és törökök harcolnak egymással, Váradon pedig a hölgyek kelnek harera a nélkülözhetetlen **Mlle Juliette-féle** angol-, francia- és hallcsont nélküli fűzőkért, a melyet jutányos árban készít a Színház-u. 4. sz. alatti fűzőterem. Állandó nagy raktár fűzővédőkben.

x **Felhívom** a nagyérdemű hölgyközönség b. figyelmét az ujonnan érkezett tavaszi divatfrizurákhoz szükséges hajpótlékokra. Végzek alkalmi fésűlést, ondulatiót, hajmosást, lemoshatatlan hajfestést stb. Készíték mindennemű hajmunkát, transzformatiót, illetve parókát is — természetű művészies kivitelben — polgári árak mellett. Kiváló tisztelettel **Schmidt** hölgyfodrász. Telefon 11—98. Rákóczi-ut 5. szám.

x **Az „Erdélyi Kereskedelmi és Automobilforgalmi r.-t.”** Szilágyi Dezső-u. 6. sz. a. üzletében a most érkezett 20 l. e. nyitott Benz automobil megtekinthető. — A kocsi rendkívüli izléses és elegáns kivitele méltán feltűnére tarthat számot. — A cégnek a napokban jelent meg börtartalmu árjegyzéke automobil-felszerelési-cikkekről, mely érdeklődőknek rendelkezésére áll.

x **DIÓ** mesés, jó, prima és még amellet olcsón is kapható **BENEDEK TESTVÉREK** Zöldfa-utcai fűszer és csemege nagyáruházában.

x **Felhívjuk** a t. Hölgyközönséget Hevesi Párisi divatáruházának (Zöldfa-utca) ujdonságainak megtekintésére.

„PATHÉ” gramofonok

(tűcserélés nélkül) és legújabb

„PATHÉ” LEMEZEK

egyedüli raktára

Kalenda János

cégnél, Nagyváradon. Telefon 245.

A „Pathé” beszélőgépekre felhívjuk a t. közönség figyelmét, melyeknél a folytonos és kellemetlen tűcserélés mellőzve van, amennyiben egy állandó zafir kövel játszanak; a hang visszaadás természetes, a felvételek művészies és így felülmúlnak minden oly beszélőgépet, a melyek csak tűcseréléssel használhatók. A leghíresebb művészek által énekelt felvételek kaphatók PATHÉ lemezekben áremelés nélkül, u. m. Caruso, Alberti Werner, Slezák, Vogelstrom, továbbá Blaha Lujza és Király Ernőtől, stb. Egyedüli raktár és óriási választék KALENDA JÁNOSNÁL Nagyváradon, a Szt. László-téren.

SZÍNHÁZ

Heti műsor:

Csütörtök: Cigányprimás.

Péntek: Cigányprimás.

Szombat: Éva. (Zilahyné vendégfellepte.)

Vasárnap d. u.: Koldusdiák.

este: Leányvásár. (Zilahyné vendégfellepte.)

Cigányprimás. Új szereposztással adták tegnap a Cigányprimást, az idei szezon kasszadarabját. Új szereposztás — régi siker. Az új szereplők közül kivált **Kassai Rózsit** tapsolták sokszor s ő erre a meleg tüntetésre eleven, közvetlen játékaival rá is szolgált teljesen. **Sik Rezső** az öreg primás szerepében tetszett. Sok tapsot kaptak **Medgyaszay, Pogány, Tompa Béla, Kovács Hanna, Pogány Janka** is. A közönség teljesen megtöltötte a színházat; vége-hossza nem volt a tapsoknak, ismétléseknek, majdnem mintha csak bemutató előadás lett volna.

Az elnökné. A színház jövőheti műsorának egyik szenzációs bemutatója lesz **Weber Hennequin**, a világhírű francia vígjátékgyáros cég legújabb színpadi alkotása az **Elnökné önagysága**. A darab, amely a szerzők legjobb munkái közé tartozik, telve van kacagató helyzetkomikumokkal, amelyek humorának érvényesítésére a társulat vígjáték személyzet a legnagyobb ambícióval készül.

Zilahyné vendégfelleptei. Mint arról már hírt adtunk, **Zilahy Gyuláné Singhoffer Vilma**, a vidék egyik legjelesebb primadonnája e hó 29-én este kezdi meg három estére terjedő nagyvárad vendégszereplését. Az országos nevű művészasszony három legpompásabb szerepében, a nagyvárad közönség legkedvesebb műsordarabjaiban lép fel. Így e hó 29-én este **Éva** címszerepét játssza, amelyben csak nemrég a debreceni színpadon frenetikus sikert aratott. Március 30-án **Z. Singhoffer Vilma** a **Leányvásár** Lucyjét éneкли és 31-én **Luxemburg grófja** Angelá-

jával fejezi be valóban művészi esemény-számba menő vendégjátékát, amelyek iránt a közönség körében máris méltán megérdemelt élénk érdeklődés nyilvánul.

EGYESÜLETEK

Műkedvelő előadás a Legényegyletben.

Husvét vasárnapján a Nagyvárad Katholikus Legényegylet az ünnep meleg, finom hangulatát egy fényesen sikerült színelőadással tette emlékezetessé. A Legényegylet Teleky-utcai nagyterme zsufolásig megtelt az érdeklődő közönséggel és a jelen voltak mindannyian nagy-nagy gyönyörűséggel nézték a szemük előtt legördülő dráma folyását. Nem nívátásos művészek játszottak, hanem műkedvelő iparosok és azért mégis tudja Isten, több lélek és melegebb érző szív, őszintebb átérzés és a szavakban rejlő igazságok meggyőződéssé fakadó átértése, tehát több, igazabb művészet érzett ki a szavakból, a játékból, az előadásból, jobban gyönyörködhetett, jobban a lelkünkre hatott az egész, mint akárhány üres és lélektelen színpadi produkció. **Erdősi Károly** „Boldog ország, c. rendkívül ügyes és hatásos keresztény szociális drámáját adták elő megérettesszerű ügyességgel, sokkal többet kaptunk, mint amennyit vártunk. A szereplők közül különösen ki kell emelnünk **Elek Mariskát** és **Vadász Andort**, aki a dilettánsokat felülmuló igazi művészi játékkal valóban a legnagyobb dicséretet érdemlik meg. Igen jó volt a másik két főszereplő **Polgár Ilonka** és **Franyó Dezső** is. És a többi szereplők is, **Korbita József, Galló János, Farkas József, Szénási M., Elek Mariska, Dobozy János, Vadász A., Henn Lajos, Dobozy Zoltán, Erdőháty Béla, Fleisz Mihály, Kudar József, Borbola László, Völgyi Gyula, Szabó Árpád, Kmezy Lajos, Eressey Lajos, Jakab József, Rottensteiner J.** mind-mind kitettek magukért, rászolgáltak a hatalmas tapsviharra, amely minden felvonás végén felzúgott. Az előadást fényes sikerre és az óriási érdeklődésre való tekintettel vasárnap délután 4 órakor megismétlik.

A Patronázs-egyesület közgyűlése. A Nagyvárad és Biharmegyei Patronázs-Egyesület t. tagjait az alapszabályok 14. §-a értelmében tisztelettel meghívom a Nagyvárad város székházának bizottsági termében 1913. évi március hó 31-én, délután fél 6 órakor tartandó évi rendes közgyűlésre. Ha akkor 40 tag nem gyűlcék össze, ugyanazon helyen április 7-én, délután fél 6 órakor tartjuk meg az érvényesen határozó közgyűlést. Tárgysorozat: 1. Jelentés az egyesület 1912. évi működéséről. 2. A számvizsgáló-bizottság jelentése a zárószámadás megvizsgálásáról. 3. Az 1913. évi költségvetés megállapítása. 4. A választmány és tisztségviselők választása. 5. A választmányhoz március 24-ig bejelentett esetleges indítványok tárgyalása. Nagyvárad, 1913. március 13. **Molnár Géza**, elnök.

A magántisztviselők közgyűlése. A nagyvárad magántisztviselők egyesülete vasárnap tisztújító közgyűlést tartott, amelyből a következő táviratot intézte az éppen Nagyváradon ünneplő dr **Beöthy László** kereskedelmi miniszterhez: A nagyvárad Magántisztviselők Egylete mai napon tartott közgyűlése mély tiszte-

Valódi Amerikai és Chas-sala cipők, legjobb Bor. a-lino és Pichler kalapok

REICHARD áruháza

cégnél szerezhetők be.

lettel üdvözli Nagyméltóságodat azon alkalomból, hogy a magántisztviselők jogviszonyainak rendezéséről szóló törvényjavaslatot kíván a törvényhozásnak beterjeszteni. — A választásnál elnökké újból egyhangulag Rácz Jakabot, a Nagyváradról el távozott Fried Ferenc helyébe Scherz Károlyt választották meg ügyvezető alelnöknek.

SPORT

Ünnepi versenyek.

Bécsiek veresége Nagyváradon.

Floridsdorfer SC — (NSE = 4:0)
(NAC = 2:0)
NAC — KAC = 3:1

Az ünnepnapokra, amikor az egyszerű családi asztal is dusabban van terítve, igen érdekes és bő sportmenüvel kedveskedtek sportunk vezetői a közönségnek. A husvét menünek főfogása a bécsi piros tojás volt. A háromnapos football-meeting jó részét ugyanis a bécsi csapat szereplése tölthette ki. Merész vállalat és költséges meglepetés külföldi csapatot lehozatni és nemzetközi mérkőzést rendezni vidéki pályán, de az ügyes trükk sikerült.

A bécsi csapat neve igen jó reklámnak bizonyult s mind a három napon nagy érdeklődés nyilvánult az osztrák-magyar mérkőzések iránt. Sportjelentősége azonban a husvét meccseknek igen csekély. A bécsi labdarugók ugyanis nem képeznek valami nagy klasszist, egy középképességű, átlag csapat csak. Játékukban semmi tanulmányozni való sincs. Stílusuk az, hogy a labdát a levegőben hosszan előre adják s esatárjuk a háttédek elkerülésével a kapu felé viszi. Finom passzjátéknak nyoma sincs náluk, esatárjaik összjátéka gyenge, csak védelmük erős. Mint tudjuk, másod osztályu csapata volt ez a floridsdorfi sportklubnak. Egyénileg ügyes, rokonszenves játékosok.

Husvét első napján a NSE mérkőzött a bécsi vendégekkel. A ritka alkalomra nem tudta komplett csapatát szembe állítani velük s így a Borszóky, Niessner, Lassy és Zahora helyén tartalékokkal játszó gyenge csapatával biztos vereségnek tette ki magát. A hátrányt azonban lelkes játékkal pótolták főleg Pali, Stepán és Kapossi váltak ki közülök, s így az uttól ugys fáradt bécsiek csak mérsékelt fölnyit tudtak kivívni felettük 2—2 goalt rugva féldönkint.

Már ebből is látható volt, hogy másnap változni fog a helyzet. E napon ugyanis NAC jeles csapata kelt a magyar sport védelmére s kemény tusa után revanóhot vett a bécsieknek.

A mieink mindjárt kezdet után erős tempóba támadtak, a németek kézzel-lábbal dolgoznak, de esatárunk szép technikájával nem bírnak. Öt perc múlva már óriási taps és éljen jelzi, hogy Strasser goolja a német kapuban van. A kékfehérek sietnének ki egyenlítani, de nálunk is talpon van mindenki és kis idő múlva a zöld fehér dressz ismét triumfál, Kürsehner Dóri révén.

A másik féldőben a német csapat a szél ellen játszó NAC-ra teljes erőfeszítéssel rátámad, Sisi egy-két veszedelmes lövést is véd, de később újra a NAC kerekedik felül a kifáradt csapaton s csak a balszerencse és Strasser megsebesülése gátolja, hogy több újabb goolt nem ló a kapujokba.

A befejező délután szintén élvezetes volt Gyümölcsoltó Boldogasszony napján. Ekkor egy jeles kolozsvári csapattal meccselt

a NAC. Dacára annak, hogy Strasser és Hirseh csak mint haretéri sebesültek, a publikum sorából nézték a versenyt. Vécsei és Stotter pótolta csapat gyönyörű nivós játékot mutatott s Erdély bajnokjelölt, intelligens ifjakból álló csapatát 3:1 arányban legyőzte, noha előző napon is erős küzdelme volt a bécsiekkel.

A NAC kettős diadaláért Kürsehner, Strasser, Katona, Vécsei, a szépen fejlődő Máthé s a két derék háttvéd: Kucsra és Schlossi és Sisi ügyességének jár ki az elismerés, Obláth nem bírt a temperamentumával.

A németek elleni mérkőzést Kürsehner és Stotter, a Kolozsvár ellenit Szabó Andor vezették szabatosan.

Egyéb eredmények:

NAC b) — Törekvés 2:1.

NAC fehér — Magántisztviselők 1:0.

NAC ifj. — DTE ifj. 2:3.

IRODALOM

Az Élet husvét ünnepi számában Prohászka Ottokár irt szárnyaló vezérekkel, Gárdonyi Géza eruzajegyzeteket, Kosztolányi Dezső, Tömörkény István és Erdős Renée elbeszéléseket. A husvét szám irodalmi megiepetése Mikszáth Kálmánnak egy humortól szikrázó poszthumusz elbeszélése, azután Sik Sándornak, ennek a kivételes képességű fiatal poétának „Bánya” című hosszabb költői elbeszélése. Cikkeket közöl továbbá az Élet Takáts Sándortól, a kitünő magyar történetirótól, aki egy kis tanulmányt irt a XVI. század magyar női életéről, verseket irtak még Juhász Gyula, Lendvai István, P. Pál Ódön és Horváth Ákos. A művészeti és aktuális illusztrációk közül kiemeljük Litkei Antal finom rajzát és a Műcsarnok tavaszi tárlatáról készült fölvételeket.

IGAZSÁG SZOLGÁLTATÁS

A Romanul egy román pap ellen.

A nagyvárad esküdtbiróság előtt tegnap ismét a Romanul e. aradi ujság szerepelt. Ezuttal kivételesen nem nemzetiségi izgatás miatt fogták perbe, hanem azért, mert egy falusi oláh papról kompromittáló dolgokat közölt. Alsókövesd községben Róth Márkucné koresmáját messze a falu széléről a község főutcajára, közel a templomhoz helyezte át pénzügyminiszteri engedéllyel. A Romanul azt irta a község lelkészéről, Musca A. Jánostól, hogy 20 koronát kapott Róth Márkucnétól, amiért egy nyilatkozatot állított ki, amelyben nem ellenezte a koresmának a templom közelében való helyezését. A gör. kel. lelkész sajtó utján elkövetett rágalmozásért emelt vádat a cikk szerzője, Moldován György alsókövesdi kereskedő ellen. Moldován György vádlott, akinek a községben kereskedése és koresmája van, előadta, hogy közérdekből irta meg a cikket, mert bántotta, hogy az istentisztelet méltóságát a közeli koresma zavarja. Musca A. János kijelentette, hogy tényleg állított ki egy ilyen nyilatkozatot, de azzal a határozott kikötéssel, hogy istentisztelet alatt zárva legyen a koresma. Pénzt azonban nem ka-

pott érte egy fillért sem és csupán számalomból tette, mert Róth Márkucék olyan szegények voltak, hogy még a miudennapi kenyereket sem tudták megkeresni, mert sehogys ment az üzlet a régi és a forgalomtól messze eső helyen. A biróság Korn Lajos elnöklete alatt tegnap egész nap tárgyalta az ügyet és a vádlottat az esküdtek verdiktje alapján a vád és következményei alól felmentette.

§ Elnapolták a juniusi tüntetés ügyét. Kondor Bernát és társai bűnyégének tárgyalását, akiket az emlékezetes ablakbeverésekkel összekötött juniusi tüntetés miatt helyezett vád alá az ügyészség, tegnap délelőttre tüzte ki a nagyvárad királyi törvényszék büntető birósága. Ember Géza elnöklete alatt össze is ült a biróság, megjelent a vád képviselője, azonban az elsőrendű vádlott nem jelent meg. Orvosi bizonyítvánnyal igazolta, hogy beteg és megromgált egészségi állapotának helyreállítása céljából valamelyik külföldi fürdőhelyen üdül. A tanuk közül is sokan nem jelentek meg, ugyszintén a többi vádlottak sem jelentek meg mindnyájan. Így a biróság az ügy tárgyalását bizonytalan időre elnapolta.

§ Nincs kegyelem a két halálra ítéltnek. A Tiszántul részletesen foglalkozott azzal a kegyetlen apagyilkossági perrel, a melyet a nagyvárad esküdtbiróság a mult év decemberben tárgyalta. Dávid Tódor felbujtotta a kocsisát, Mikló Flórárt, hogy ölje meg az édesapját Dávid Mihályt. A gyilkosság megtörtént és a két vádlottat, Dávid Tódort és Mikló Flórárt az esküdtbiróság halálra ítélte. A két halálra ítélt azóta a nagyvárad fogházban szivszorongva várja a Kuria ítéletét. A kir. Kuria tegnap foglalkozott a semmiségi panaszokkal Vavrik Béla kuriai bíró elnöklete alatt. A Kuria a semmiségi panaszok elutasításával az esküdtzéki ítéletet helybenhagyta. Azután a biróság kegyelmi tanácsesá alakult át, hogy határozzon a királyhoz intézendő felterjesztés ügyében és a kegyelmi kérvények elfogadását vagy elutasítását ajánlja-e? A Kuria határozatát most nem közlik a vádlottakkal, csak majd a király döntése után. A két halálra ítélt sorsa így a király kezében van, a kihez a kegyelmi kérvények kapcsán az összes iratokat felterjesztik.

Regénycsarnok.

AZ ELHAGYOTT RÓMA.

Történeti elbeszélés.

Irtá Dús László.

(Folytatás.)

31

— Édes, szeretett nagybátyám, nem akarok egy eltűnni az örök életbe, hogy nyoma se maradjon az én életemnek. Kérlek, esdve kérlek, tedd meg...

Az agg biboros odahajolt a leány ajkaihoz, hogy ne erőltesse magát a beszéddel, ugy kérdezte tőle.

— Sugjad, gyermekem!

— Festess le engem így, ahogy vagyok.

— Gyermekem, a leghiresebb festő fog lefesteni és a legtudósabb orvos fog gyógyítani!

A biboros parancsára előhitták Giottó di Bondin et, Gaetano másik barátját és Róma legtudósabb orvosát, Tomasio Bellinit, az egyiket, hogy megörökítse, a másikat, hogy meggyógyítsa a szép gyermeket.

A tudós orvos megállapította, hogy ha csak esoda nem fog történni, a leány menthetetlen, betegsége malária, mocsárláz, még pedig a veszélyesebbek közül való, a febris szyreticus, a tulheves láz, ami a testet el-sorvasztja, az idegeket megsemmisíti, az élet erőt felemészti.

Az agg biboros kétségbe volt esve, anynyival inkább, mert nem küldhette más vidékre levegő változtatásra, mivei az orvos szerint a baj régóta lappang a testben és romboló munkája iszonyatos.

Giotto di Bondone pedig festett és egyre festett, szomoru alakot, hervadó virágot és bizony nem egy izben törölte meg könnyes szeméit.

A festő, mikor a szobrászsal és Gaetánóval összejött, elbeszélte szomoru munkáját a Colonna-palotában, ami Gaetánót kétségbe ejtette, hiszen szerelme ezerszer jobban izzott ennek a gyásznak hallatára, mint azelőtt, mikor furfangos módon jutott Paola közelébe.

A két szerelmes gyötrelmét leirni nem lehet.

A festő munkájával készen volt.

Mikor ezt a képet az agg biboros megtekintette, szemei könyvbe borultak, fájdalom járta át szívéit.

— Oh Giottó! — szólott meghatva, — micsoda jelenetet örökített meg az élettelen vásznan! Ezt a képet el fogom tenni palotám legelső szobájába, hogy ne lássa az ő elmúlását rajtam kívül senki sem.

(Folyt. köv.)

TÁVIRATOK

Hivatalos táviratok.

Budapest, márc. 26.

A Magyar Távirati Iroda a következő két hivatalos táviratot kapta este 6 órakor Szófiából:

Szófia, márc. 26.

A bolgárok bevették Drinápolyt.

Szófia, márc. 26.

Sükri pasa délután két órakor kapitulált Ivanof bolgár tábornok előtt.

Skutari ostroma elmarad.

Bécs, márc. 26.

A Neues Wiener Tageblatt jelentése szerint a montenegrói kormány a londoni nagy követi reünio azon határozata következtében, amely Szkutarinak Albániához való tartozását mondja ki, Szkutari ellen az ostromot megszünteti és ez lesz a megoldása annak a kérdésnek is, amely a körül forog, hogy Skutari polgári lakossága kivonulhasson.

Szövetség Románia és Bulgária között.

Pétervár, márc. 26.

Egy itteni lap jelentése szerint Dimitrijevi bolgár hadvezér azzal a megbizással jött ide Pétervárra, hogy Bulgária és Románia között Oroszországnak a segítségével katonai egyezményt kössön.

Sükri pasa hősi halála.

Szófia, március 26.

(Saját tudósítónktól.) Musztafapasaról jelentik, hogy Sükri pasa,

Drinápoly hősi védelmezője, nagyszerű halált halt. Mikor meglátta, hogy a bolgár ezredek bevonulnak a várba, parancsszavára a puska-poros magazint felrobbantották és az egész vár levegőbe röpült.

Désy nyilatkozik.

Budapest, márc. 20.

Désy Zoltán ma nyilatkozott a Khuen-féle tárgyalásokra vonatkozólag. Kijelentette, hogy őt hivta meg Khuen, ő ezt előre bejelentette Kossuthnak, Apponyinak és Andrássynak. Khuennak megmondta, hogy mint magánember tárgyal vele és a békemódozatokra nem került a sor.

Elfogták a másik trafikrablót is

Budapest, márc. 26.

Az Andrássy-ut 84. szám alatt lévő Weber-féle trafikot még március 20-án reggel hét órakor két csavargó kirabolta. Az egyik tettest elfogták Gajdó Pál napszámos személyében, a másik azonban elmenekült. A fiumei rendőrség ma táviratban arról értesítette a budapesti főkapitányságot, hogy az Andrássy-uti trafikrablás másik tettesét, Nagy Lajost elfogta.

Borzalmas katasztrófa.

Berlin, márc. 26.

A mult éjjel két órakor az ugynevezett sziléziai hidon rettenetes összeütközés történt a 67. számú közúti kocsis és egy bérautomobil között. Eddigi megállapítás szerint öt ember meghalt, kettő súlyosan, kettő könnyen megsebesült. Az áldozatok nevei még nincsenek megállapítva. A felelősség a soffit terhel, a ki örült gyorsasággal vezette az autót.

KÖZGAZDASÁG

Gabona üzlet.

Áprilisi buza (1913.)	— —	11.14
Októberi buza	— —	11.94
Áprilisi rozs (1913)	— —	9.38
Októberi rozs	— —	9.40
Májusi tengeri (1913)	— —	7.44
Juliusi tengeri	— —	7.72
Áprilisi zab (1913)	— —	9.30
Októberi zab	— —	8.45

Budapesti értéktőzsde.

Magyar hitelrészvény	—	820.50
Oszták hitelrészvény	—	627.—
4%-os koronajáradék	—	82.05
Oszt. magy. államv.	—	700.50
Jelzálogbank	—	431.50
Leszámitoló és pénzváltó	—	503.—
Hazai bank	—	279.—
Magyar bank	—	545.25
Keresk. bank	—	3585.—
Rimamurányi	—	716.50
Salgótarjáni kőszén	—	745.—
M. Alt. Kőszénbánya	—	10.50—
Közúti vasút	—	648.50
Városi villamos	—	364.—
Adria	—	531.—
Atlantika	—	340.—

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

A Vigadó mozgószínház igazgatóságának nagy áldozatok árán sikerült megszerezni

A NYOMORULTAK

című filmet, mely csak egyetlen példányban van meg az országban. Ezen világhírű regény mozgóképen feldolgozva, színházunkban 4 este műsorát töltötte ki. Több oldalról történt felszólításnak engedve ezen világszenzációs művet

A Vigadó mozgószínház két estén át minden előadás 3 órás műsor keretében mind a négy részt egyszerre hozza színre.

A NYOMORULTAK

Dráma 4 részben. Hugo Viktor világhírű „Les Miserables“ c. regénye után a kinematográfia részére.

27, 28 és 29-én
Első előadás kezdete 4 órakor folytatólag este 12 óráig.

Csütörtökön, pénteken és szombaton.

Jegyek előre is megválthatók és a pénztárnál is.

Parfumerie „HEZ” illatszertár.

Háztartási, kozmetikai és kötszerészeti cikkek nagy raktára, nagyban és kicsinyben.
BUDAPEST, VIII. Losonczi-utca 13. sz.

Olcsó reklámbhét.

1 kor. 50 filléres alkalmi csoport, kizárólag március hó végéig érvényes. 1 nagy üveg valódi francia virágparfüm (bármely illatban). 3 drb. valódi francia virágzappan (bármely illatban). 1 drb. gyártmány). 1 üveg legfinomabb brillantin. 1 drb. angolapasz nikkeltartóban, tehát összesen 6 drb. 1 kor. 50 fillér. Portó 20 fillér — 2 kor. 60 fillér. Alkalmi csoport, kizárólag március hó végéig érvényes. 3 nagy üveg valódi francia parfüm (bármely illatban). 3 drb. valódi francia szappan (bármely illatban). 2 drb. angol tapasz nikkeltartóban, tehát összesen 9 drb. 2 kor. 60 fillér. Portó 40 fillér. — Komoly ajánlat, kizárólag reklám-célokat szolgál anélkül, hogy részünkre hasznót biztosítsa. Postai szállítások naponta eszközöltnék, utánvét mellett. Csomagolási költséget nem számítunk. Négy koronán aluli megrendeléseknél a pénz előre beküldendő (lehet bélyegekből is) 40 fill. portó díjjal. Tizenhat oldalas illatszer és háztartási értesítőket kívánságra ingyen és bérmentve küldjük.

Nagyvárad város tanácsától.

4987—913. sz.

Pályázati hirdetés

Nagyvárad város területén létesítendő nyári fürdő tervének elkészítésére vonatkozólag.

Nagyvárad város közönsége a Körös folyó medrébe nyári fürdőt kíván létesíteni, melynek tervét nyilvános tervpályázat útján szerzi be. — Eme pályázattal kapcsolatos tervpályázatra a szakkörök figyelmét az al az értesítéssel hívom fel, hogy eme tervpályázaton részt venni szíveskedjenek.

A város közönsége a kérdést egy, a Körös medré mellé építendő állandó jellegű beton, vagy vasbeton fürdő által kívánja megoldani aként, hogy a beton illetőleg vasbeton uszoda az Ezredévi Emléktéren a sétány mellett a Körös mederbe helyezendő. — A beton, illetőleg vasbeton uszoda vízzel való ellátásának kérdése a Körössel párhuzamos föld alatti csatornán történék, mely kérdés megoldása nem tartozik a tervpályázat keretében.

Pályázni lehet akár a beton, akár vasbeton uszoda tervével. A város fenntartja magának a szabadkezet abban a tekintetben, hogy akár az egyik, akár a másik rendszerben a megoldást végrehajthassa. — A pályázat határideje 1913. évi május hó 15-ike, mely napot délelőtt 12 óráig Nagyvárad város tanácsához kell a pályatervet benyújtani.

Később érkező pályamunkák a bírálatból kizártnak lesznek.

A beton, illetőleg vasbeton uszoda pályatervei 2500 korona, 1000 korona, illetőleg 500 korona díjazással jutalmaztatnak, a sorjában legjobbnak ítélt három pályamunka után. — A vasbeton, illetőleg beton uszoda pályatervét jogában áll a városnak 500 koronáért megvásárolnia.

Amennyiben a beton, illetve vasbeton uszoda, valamelyik pályaterv szerint kivitelre kerülne, a város a tervezőt a részletes tervek kivételével és a művezetéssel is megbizta. — Ebben az esetben az első díj nyertese a pályadíjat nem kapja meg, ellenben az általános és részletes tervekért és költségvetésért és a művezetésért, a Magyar mérnök és Építész Egylet díjszabása szerint számítandó díjtételekkel jutalmaztatik.

A pályadíjak csak technikailag keresztül vihető abszolút becsü munkának adatnak ki.

A pályatervet 1913. évi május 15-én déli 12 óráig kell a város tanácsánál benyújtani. — Elkészendő pályatervet az elbírálásból kizártnak.

A díjakat a polgármester elnököse által működő zsűri fogja odaítélni, melynek döntése végérvényes.

Ugy a beton, mint a vasbeton uszodára vonatkozó részletes pályázati feltételek és műszaki adatok Nagyvárad város mérnöki hivatalánál díjtalanul megszereshetők. — A hivatalos órákon belül ugyancsak a mérnöki hivatal ad a tervezőknek felvilágosítást.

Nagyvárad, 1913. március 12-én.

Rimler Károly, st.
polgármester.

Ha nincs meglegedve szabójával, mert drága vagy rossz szul szab vagy nem pontos, szóval bármilyen okból. Keresse fel DARABONT GY. és TÁRSA uriszabó céget Szilágyi Dezső-u. 6. (Sonnenfeld-palota) és meglepi őnt az ottani szolid, olcsó, kifogástalan kiszolgálás. Alkalmi és gyászruhák 24 óra alatt. Vidékről egy beküldött öltönyről újat készítenek. Valódi angol szövetek.

Helyi és vidéki telefon 980.

Melecco Péter cementárugyár és építési vállalat részvénytársaság

Budapest, IX. Timót-utca 4. a. b. szám.

Nagyvárad fióktelep: Szőlős-u. 16.

Gyárt:

Szabadalmazott géppel gyártott karmantus portlandcement csöveket az összes szabványos méretekben és az ahhoz való idomdarabokat, csömöszöit és vasbetetes, valamint portlandcement csöveket, kútgyűrűket stb.

Márvány mozaiklap, működés cementárugyár. Beton és vasbeton építési vállalat.

Elvállal:

Utcák és házak csatornázását, hidak és vízmedencék szakszerű építését. Nagyobb vállalatoknál tervekkel és költségvetéssel szolgál.

Meghívást az ország bármely részéből elfogad.

HELYBEN TELEFON 11-75 VIDÉKEN

FEST! TISZTIT!
vegyileg női, férfi és gyermek ruhákat.

MOS!

gallér és kényeztetőket fényesre, csipke és szövet függönyök, bútor szövetek, papi és egyenruhák vegyileg tisztítatnak.

Gyár: Körözs-utca 13.

Felvételi üzlet:

Zöldfa Passage 93.

Rákóczy-ut 7. szám

Mokos Sándor.

MŰKERTÉSZETI

Berecz József műkertésze

Nagyvárad, Vámház-u. 30.

Kitüntetve számtalan sok esetben a kertészet terén.

Ajánlja magát a kertészeti cikkek naponkénti szállítására, úgy helyben, mint vidékre: jutányos árak. Levélbeli megkeresések azonnal elintéztetnek. Kérjük e lapra hivatkozni.

Hímzés, Csipke áruk

nagy mennyiségben érkeztek; igen olcsó árakban lesz eladva.

Méterje 2 fillértől feljebb.

Nyári keztü párja 36 fill.

1000 drb. férfing finom 1.94 f.

Harisnya és zsebkendő mindenárban.

Rákóczi-ut 14. volt Apolló mellett.

Legjobb és legizletesebb

csemege különlegességek,
legelsőbb rendű fűszerárak

előnyös árakban csak

Özv. Kádár Jánosné
elsőrangú fűszer- és csemege kereskedésében szereshetők be.

Telefon 12-64.

ÉHIK ANTAL

épület- és díszmű bútortasztalos

Sánc-utca a kala gyár épületében.

Állandóan raktáron tart saját készítményű modern bútorokat, háló-szoba és ebédlő-szoba berendezéseket stb. Ugyanott félig használt bútorok is kaphatók.

Telefon 12-64.

Értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy a mai napon Bihari Samu bádigos és szerelő cégtől megváltam s az Arany János-u. 14. sz. a. egy kitűnően felszerelt

bádigos és szerelő-műhelyt

létesítettem. Elvállalok mindenemű bádigos munkát, vízvezeték és csatorna berendezéseket. Költségvetésekkel díjtalanul szolgál. Párifogást kér, kiváló tisztelttel.

KOLLMANN FERENC

bádigos és szerelő

Arany János-u. 14. sz. Telefon 771.

Telefon 8 sz.

Gazdasági magvak u. m.: Valódi

quedlinburgi

burgundi répamagvak, szavatolt ólomzárolt lucerna, lóhere és pázsit-fűmagvak, MAUTHNER-féle kerti veteménymagvak, szőlőmiveléshez szükséges cikkek, mint: raffia, kékkő,

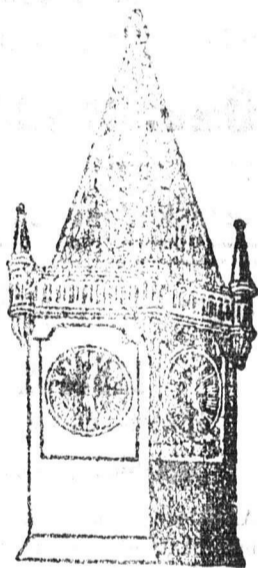
Telefon 8 sz.

Telefon 8 sz.

rézkénpor, kecskeméti kénmáj stb. stb. bármely mennyiségben

JANKY ANTAL UTÓDA
cégnél szerezhetők be
a legelőnyösebben.

Telefon 8 sz.

Mezey Dezsőtoronyóra készítő
Nagyvárad, Szt. János-u. 64.Az ország egyik
legrégibb és leg-
megbízhatóbb
toronyórakészítő telepe.
Olcsó árak, több
évi jótállás.
**Villanyerő
berendezés.**Kivánatra árjegyzéket
bérmentve küld

Építész és házi urak szives figyelmébe.

DENGELEGI és BOTHÁZY

szerelő, épület-, diszmű-bádogos, vízvezeték-berendező és csatornázási vállalata Nagyvárad. Kolozsvári-utca 44. szám

Elvállalunk: fürdőszobák berendezését és szagtalan angol klozettek felszerelését, házi csatornák szakszerű elkészítését, kőfaragó és beton műkö vállalkozók, homok és kavics telepük. — Ip. t. oklevéllel kitüntetve 1899. Költségvetés díjtalan. Meghívásra azonnal TELEFON 579. házhoz jövünk. TELEFON 579

Merza Kálmánszilgyártó, nyerges
és bőröndös mester

Nagyvárad, Szent János-utca 48. sz.

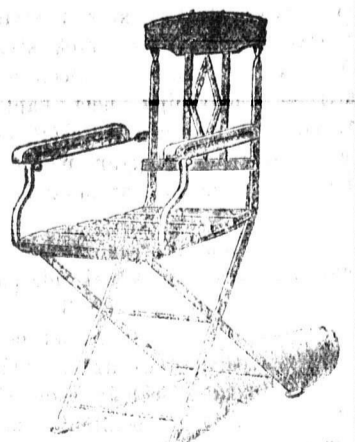
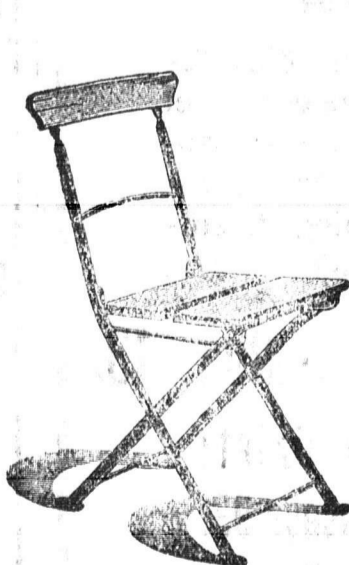
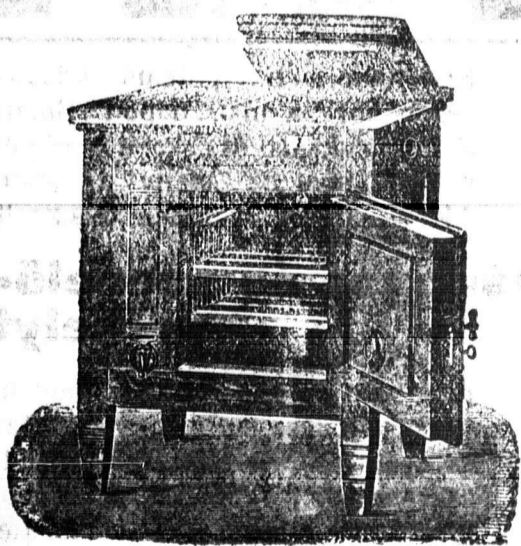
Raktáron tartok minden e szakmába vágó cikket, úgymint: **disz- és igás-szerszámot**, nyerges és versenyoszlókat. Kivánatra megrendelés után is készítek a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig, feltűnő szolid árak mellett.**Fey Rezső**

mű-bádogos, vízvezeték- és csatornázási vállalat

Szent János-utca 2^a. szám.
TELEFON 532. TELEFON 532.Készít udvari ragymentes
closetteket vizöblítéssel.
Angol-closett berendezést,
viztartány vagy önzáró clo-
sett csapokkal való öblítéssel.
Mindennemű épület- és disz-
bádogos munkát. Villany-
erő gépekkel berendezve.**VAJNOVSZKI FERENC**

uri- és női cipész, Szaniszló-u. 55.

Készít uri- és női cipőket mérték szerint. Javítások jutányos árban. Meghívásra házhoz küldök, levelekre válaszolok.

JÉGSZEKRÉNYEK || kerti vasbútorok, valamint konyha-fabútorok is u. m.: konyha kredenz,
FAGYLALT-GÉPEK és FORMÁK || asztal, szék, zsámoly, teknő és az összes konyha berendezések**TARSOLY és RISZTÓ**különlegességek
vaskereskedésében
Nagyvárad, Rákóczi ut. Telefon 390 szám.

ÜZLETSZERZŐ
tisztviselőt
 fixfizetéssel és jutalékkal keres a
Trieszti Általános
Biztosító Társulat
 Biharmegyei főgynöksége Nagyváradi
 Bazár épület, I. emelet.

BADÓGOS- ÉS VIZVEZETÉK SZERELŐ MŰHELY.
Fábry János
 badógos- és vízvezeték szerelő
Rákóczi-ut 15. szám.
 Elvállal minden e szakmába
 vágó munkát és javításokat
 jutányos ártán. Levélbeni
 meghívásra házhoz jövök.

Alapított 1850. Alapított 1850.

Van szerencsém a n. é. gazdaközönségnek
 ajánlani a **legkitünőbb**

vető-magvaimat.
 Valódi eredeti kitüntetett
takarmányrépa-fajokat.
 Oberndorfi kerek sárga;
 Namuth óriás hosszú vörös, ecken-
 dorfi olajbogyó sárga palackalaku
 hosszú.

Alamilag vizsgált aranymentes, magyar lucerna,
 st. iai vörös l. he e.
 Pozsit diétű vegyületek.
 Angol perje, muhar búkkőgy, pap-
 rika, kendermag, kék mák,
 dug hagymák, curot cirok. Kifli burgonya.
 Gazdá kodó és kereskező urak figyelniét fel-
 hívom jutányos áraitára.

A legjobb konyhakerti virágmagvak és gumók.
 A t. gazdaközönség b. megrendeléseit a legnagyobb
 készséggel várva, maradok kiváló tisztelettel:

Dell'Ortó Károly

magkereskedése a „Zöld Koszoru“-hoz.
Nagyváradi, Szent László-tér.
 Képes árjegyzéket kívánatra bormentve küldök.
 Videki megrendeléseket gyorsan és pontosan teljesítek
 csomagolási költség nélkül.

Ujdonság! Ujdonság!
Tündér harangok.

Bárki egy ora alatt meg-
 tanulhat rajta játszani. Ko-
 vácsolt vas álványon, 15
 összehangolt ezüstfémszen-
 gövel van ellátva. Erős
 szép kivitelben, verőkkel,
 tokkal, mesés ajándékkal
 együtt csak 10 korona
 Wágner a „Hangmor Király“
 országszerte elismert elsőrendű hangszeráruházában
BUDAPEST, JOZSEF-KORUT 15. SZÁM.
 Ovás: Figyeljünk jól a pontos címre és házszámra.

Kereskedelmi magántanfolyam!
Gyorsírás, gépirás, könyvvitel ker.
számtan, magyar és német leve-
lezés, szépírás.

A tanfolyam célja, hogy oly férfiak és nők,
 kereskedők és iparosok, akiknek nem állt mód-
 jukban ker. iskolát végezni, a kereskedelmi élet-
 ben való gyakorlati ismeretekre kiképeztessenek.

Teljes kiképzés 4 hó.

Beiratkozások már most eszközölhetők

Mérsékelt tandíjak! Egyleti tagoknak kedvezmény!

Állásközvetítés!

Könyvfelfektetés, mérlegkészítések, bizalmi
 könyvrevíziók, kereskedelmi megbízatások
 pontosan és diszkrétan eszközöltenek.

DONAT tanfolyama Szabadság-u. 5.

Orosilag több száz esetben ajánlva.
10-39. Telefon 10-39.

KEPES ELEK
 orvosi kötszerész üzlete Nagy-
 Váradi, «Sas-passage» átjáró.

Ajánlja saját készítményét
sérvkötőit,
 szuszpenzoriomok feckendők és
 betegápolási cikkeit, u. m. egye-
 nestartók, haskötők, ágytálap.
 bidég,
anatómiai sérvkötők

a melyek a sérvet állandóan
 visszatartják, műlábak és mű
 végtagok, támgépek, gumai cikkeik, harisnyák stb. és
 a még fel nem sorolható cikkeik. **Külön pró-
 baterem női és férfi kizsgálásra.**
Óriási nagyraktár Tisztviselőik és
 iparosoknak árengedmény.

Nagyváradi város jéggyára, Össi-téren.
Gyári telefonszám 651. Üzletvezető telefonszáma 1046.

Tisztelettel értesítjük a t. jégfogyasztó közönséget, hogy rendes üzemünket
 megkezdtük és házhoz szállítunk vízvezetékű vízből előállított

kristály tiszta műjeget.

Havi bérlet rendszerre előjegyzések elfogadhatnak; napi egész tábla szállításnál
 havi 9 koronát, napi-fél tábla szállításnál 4-50 koronát számítunk.

A szállítás gyorsan és pontosan, tisztán kezelt hygienikus kocsikon történik.
 Megrendelések telefonon is eszközölhetők, melyek mindenkor a legmondosab-
 ban lesznek eintézve.

Hölgyek,

kik önállóan fésülködnek, a divat legújabb
 hajpótlék ujdonságai minden variációban
 raktáron, bármikor kipróbálhatók

Hajfestészet.

Maison PÖLÖSKEI

női fodrásztermében
Nagyváradi, Nagy Sándor-utca 4.
Telefon 11-73. Telefon 11-73.

Szépségápolás.

Külön kozmetikai osztály, szépség-ápolás,
 arcgőz, villanyvibrációs, arcmassázs, arc-
 ráncok rövid kezelés után elsimulnak, arc-
 hajakat villannyal végérvényesen eltávolítottok.

Villany manicür.

Legolcsóbb bevásárlási források:

Ha Ön
óráját jól és jutányos árban akarja megcsináltatni, hozza el **FEIN KÁLMÁN** óráshoz, Teleki-u. 9. Dr. Nemes ház. Villanyos megállóhely. —
Órákban állandó nagy raktár.

Alapítotott 1893. **Freund Benjámín** Alapítotott 1893.
műorás, ékszerész és látszerész
Nagyvárad, Rákóci-ut, Széchenyi-szálloda épület.
RITKA ALKALOM.
Üzletem átalakítása miatt a teljes raktáramat kiárulom eddig nem létező leszállított árban, arany-, ezüst-, nikkell órákat, aranyláncokat, gyűrűket, fül-függőket és más ékszereműeket, kina ezüst tárgyak, ingaórák, látszeréknél 50% engedmény.

Izsák Lida
mellfűzői, amelyek bécsi modellek szerint készülnek, országoserte nagy népszerűségnek örvendenek a hölgy közönség körében. Megrendelhető mérték szerint,
Nagyvárad, Nagy Sándor-u. 1. Fűző-üzlet: TELEFON 1-53. szám.

Mezey János és Társa
fűszer, esemégek kereskedése Nagyváradon, szt. László-tér és Teleki-utca sarok.
Szolid üzlet többet nem ad, de kevesebbet sem.

RUM és LIKÖR
háziilag való készítéséhez legjobb essentiák :: kaphatók ::
VADÁSZ ALBERT
„A gya” drogueriában BÉMER-TÉR.

HA A KOSSUTH-
utczába vezetl jutja, keresse fel a legjobb hirmévek örvendő
KEPES ETEL
varró- és himző előnyomdáját, ahol bevásárlásait a legolcsóbban eszközölheti kézi munka anyagokban.

Izléses arany- ezüst ékszerek, finom, órák legolcsóbban kaphatók
Szilágyi Géza és Ts-nál Rákóci-ut
Telefon. 630.

Tátray Sándor
telefon 558. telefon 558.
NAGYVÁRAD
Körözs-utca 11. sz.
Épület és műlakatos vízvezeték és vasszerkezeti munkák.

NE ADJUK
pénzünket idegen cégnek, vegyünk
lánckútat
MÁRKUTZ JÓZSEFNÉL
Akadémia-u. 1. sz.

Deutsch Simon
bútor-asztalos Ór-u. 6.
Elvállal olcsó árban háló-szoba-, ebédlő- és szalon berendezéseket, ugyszintén előszoba és konyha berendezést. Hívásra megjelenekek.

Oláh Sándor
épület- és műlakatos
Beöthy Ödön-u. 43.
Elvállal minden e szakmába vágó új munkákat és javításokat jutányos árban. Takarékos tüzhelyek állandóan raktáron. Költségvetést kívánatra küldök.

Alapítotott 1895-ben.
Deo Adiuuante!
Imrek Károly
épület és műbutor asztalos N.-Várad, Alapi-utca 10. szám.
Alapítotott 1895-ben.

Udvari kávéház
családok kellemes szórakozó helye. Estéknál **Bébi Kálmán** teljes zenekarával hangversenyez. — Bejárat
Szt. László-tér és Zöldfa-utca.

FELDSTRICK KÁLMÁN
könyvkötészete és dobozgyártása
NAGYVÁRAD, Rákóci-ut, Moskovits palota
Biharmegye és N.-Várad város kir. ítélőtábla és a megyei főszolgabíróságok és körjegyzőségek szerződéses szállítója.

ROZSNYAY JÓZSEF
mű-asztalos, Nagyvárad Kolozsvári-u. 77.
Európa nagyobb városaiban évek során át szerzett gyakorlati ismereteim lehetővé teszik, hogy a mai közönség részére a művészi kivitelű különlegességi munkákat is kellő szaktudással a legpontosabban elvégezhetem. Készíték továbbá: modern háló, szalon, bútor és üzleti-berendezéseket, portálokat, lakás- és kastély-berendezéseket minden still és kivitelben a legszolidabb árak mellett. Egy kísérlet elengedő, hogy a t. uri közönség bizalmát továbbra is kiérdemeljem.
Tisztelettel ROZSNYAY JÓZSEF, műasztalos.

Szántó Dezső
első
nagyvárad
REDÖNY-
GYÁRA Rulikovszky-ut
TELEFON 491.

Jenny Jenő
órák, ékszerész és látszerész. Ajánlja dúsan felszerelt óra és ékszer nagy raktárát jutányos árban. **Szent János-u. 39. sz.** Óra és ékszer javításokat pontosan eszközölök.
Tanuló felvétetik.

Kerékpár varrógép s gramophon javításokat készíttetni legelőny ősebb
Horvát Béni
mechanikusnál,
Kossuth Lajos-utca 18.
Az összes alkatrészek állandóan raktáron.
TELEFON 1038. szám.

Haus Lajos
Gáz és villanyberendezési vállalat.
Elvállal mindennemű gáz és villanyszereleléseket és jókarbantartását.
TELEFON 1038. sz.

PENCZ JÁNOS
(cipész, szakiparos.)
NAGYVÁRAD,
Szt. János-u. 34.
Készít mérték szerint uri és női (Orthopéd cipőket is) jutányos árban mérték szerint. Meghívásra házhöz jövök.

Petry Arpád
órák- és műszerész
Nagyvárad, Rákóci-ut 9.
Tarsoly és Risztó mellett, a Rimanóczy-palotával szemben. Mindennemű műszerész munkák szakszerű javítása elfogadtatik.

Alapítotott 1880-ban
Schopper György
utóda veje
Rohoska Pál
Villanyerőre berendezett gépjavitó, vas és rézöntőde
NAGYVÁRAD,
Sánc-utca 22. sz.

UJ keztüis és sérvkötő készítő!
Keztük mérték után gyorsan es legjutányosabb árban készíttetnek. B. Á. I. keztük 70 cm. hosszú, csak 6 korona. Tisztítások és javítások azonnal eszközöltetnek. Ruganyos sérvkötők 4 korona.
HORVÁTH R.
Nagyvárad. Szt János-utca

Villamos berendezéseket, u. m. magánépületek világítási felszereléseit, csengő házi telephon, ipartelepek, gyárak, és malmok. Villamos világítási és erőátviteli berendezéseit pontosan és szakavatottan készít
SZENES SÁNDOR
villamos berendezési vállalata **Szalárd-u. 9.** Költségvetéssel díjtalanul szolgál, meghívásra azonnal jövök.

Györy Sándor
villanyerőre berendezett késes és köszörlődeje
Kert-utca, 4. szám.
Elvállal mindenfélé speciál köszörlőleléseket és javításokat, haj- és szakál vágó és lönyíró gépet, és mindenfélé más borotvák köszörlőléseét pontosan eszközli.

ÉGI LANT
ker. katolikus imádságos és énekes könyv, díszes vászonkötésben
1 K 30 fillérért
kapható a Szt. László-nyomda részvénytársaságnál.

Nagyvárad
Tisztviselők Fogyasztási Szövetkezete Rákóci-ut, 6. szám alatt az Orsolya-zárda épületében
fűszer-, esemégek-bor és gyarmatárukban
Telefon 769. sz. legolcsóbb bevásárlási forrás. Telefon 769. sz.